

Utkomststöd

Innehåll

Utkomststöd	3
Ansök om andra förmåner först.....	3
Vad är utkomststöd?	5
För vilka utgifter kan man få utkomststöd?	6
Vilka inkomster påverkar utkomststödet?	11
Hur räknas stödbeloppet ut?	12
Exempel på hur utkomststödet räknas ut.....	13
Hur ansöker jag om utkomststöd?	14
Komplettering av utkomststödsansökan.....	16
Hur lång tid tar det att behandla en ansökan?	18
När betalas stödet ut?	18
Betalningsförbindelse.....	19
Meddela KST om din situation förändras.....	20
Om KST:s beslut är felaktigt.....	20
Kontaktuppgifter vuxensocialarbete.....	21
Kontakta oss	22
Våra samarbetspartners	24

I den här broschyren finns den viktigaste informationen om utkomststöd, men alla detaljer finns inte med.

Du hittar mer information på

www.kst.ax

Utkomststöd

Du kan få utkomststöd från Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) om dina inkomster, tillgångar och andra stöd inte räcker till för dina nödvändiga utgifter. Sådana utgifter är till exempel utgifter för mat och bostad. På Åland handläggs utkomststödet i sin helhet av KST till skillnad från övriga Finland där det är uppdelat mellan FPA (grundläggande utkomststöd) och kommunerna (kompletterande och förebyggande utkomststöd).

På de följande sidorna kan du läsa om de utgifter som du kan få utkomststöd för. Du kan också läsa om hur dina inkomster och tillgångar påverkar dina möjligheter att få utkomststöd. I broschyren står det också hur KST räknar ut utkomststödet. I slutet av broschyren hittar du anvisningar för att ansöka om utkomststöd.

Ansök om andra förmåner först

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd som beviljas i sista hand. Det betyder att du först måste ansöka om andra stöd som du kan ha rätt att få. Andra stöd är till exempel bostadsbidrag eller bidrag på grund av sjukdom eller pension från FPA och arbetslöshets- och studieförmåner (inkl. studielån) från AMS.

Du kan läsa om bostadsbidrag och arbetslöshetsförmåner på nätet:

www.fpa.fi

www.ams.ax

Exempel på stöd som FPA utbetalar:

- Bostadsbidrag
- Pensioner (till exempel folkpension, sjukpension, garantipension)
- Sjukdagpenning
- Rehabiliteringsstöd
- Rehabiliteringspenning
- Barnbidrag/ensamförsörjartillägg
- Föräldradagpenning
- Underhållsstöd (underhållsavtal fastställt av barnatillsyningsman eller domstol krävs)
- Handikappbidrag/vårdbidrag

AMS utbetalar:

- Arbetslöshetsförmåner
- Studiestöd

Din hemkommun utbetalar:

- Hemvårdsstöd

Vad är utkomststöd?

Utkomststöd är ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas i sista hand om du ej kan få tillräckligt med inkomster genom till exempel arbete, verksamhet som företagare, förmåner (exempelvis arbetslöshetsförmåner, barnbidrag och bostadsbidrag), andra inkomster eller tillgångar. Du kan ansöka om utkomststöd om dina pengar inte räcker till för dina nödvändiga utgifter. Sådana utgifter är till exempel utgifter för mat, bostad, hälsovård och kläder.

Utkomststödet består av 3 delar:

- Grundläggande utkomststöd
- Kompletterande utkomststöd
- Förebyggande utkomststöd

Ansökan sker dock på en och samma blankett (eller via e-tjänsten) och i första hand prövas om du är berättigad grundläggande utkomststöd. Du kan också ha sådana utgifter som du inte kan få grundläggande utkomststöd för. I så fall bedöms om du kan vara berättigad kompletterande eller förebyggande utkomststöd. Den individuella behovsprövningen görs av en socialhandledare eller socialarbetare. Som en persons eller familjs särskilda behov eller förhållanden kan anses till exempel långvarigt utkomststöd, en långvarig eller svår sjukdom samt särskilda behov i anslutning till barns hobbyverksamhet.

I ansökan kan du skriva vilka utgifter du ansöker om kompletterande eller förebyggande utkomststöd för. Det kan du göra under punkt 7. "Övrig information som är viktig för utkomststödsansökan".

För vilka utgifter kan man få utkomststöd?

Man kan inte få grundläggande utkomststöd för alla utgifter som man har. Stödet kan man bara få för nödvändiga utgifter. Sådana utgifter är till exempel utgifter för mat och bostad. De utgifter som godkänns kan höra till en grunddel eller till övriga utgifter.

Grunddel

I grunddelen ingår vanliga utgifter i det dagliga livet. När du ansöker om grundläggande utkomststöd behöver du inte lämna in kvitton eller fakturor som gäller de utgifter som hör till grunddelen. För varje enskild familjemedlem beaktas en egen grunddel.

I grunddelen ingår utgifter för:

- Mat
- Kläder
- Mindre hälsovårdsutgifter, till exempel läkemedel som man får köpa utan recept
- Personlig hygien och renlighet i hemmet
- Lokaltrafik
- Prenumeration på en dagstidning
- Telefon och datakommunikation, till exempel bredband, mobiltelefoni
- Hobby- och fritidsverksamhet
- Andra motsvarande utgifter i det dagliga livet

Grunddelarnas belopp

Grunddelarnas månadsbelopp indexjusteras och fastställs årligen av Ålands landskapsregering. Under 2022 gäller följande belopp:

- 1) 536,64 euro för ensamboende och ensamförsörjare
- 2) 456,14 euro för andra personer som fyllt 17 år (t.ex. samboende)
- 3) 391,74 euro för en person som fyllt 17 år och som bor hos ena eller båda föräldrarna
- 4) 375,65 euro för barn i åldern 10–16 år och
- 5) 354,18 euro för barn under 10 år

Information om aktuella grunddelar finns på www.kst.ax

Övriga grundutgifter

Beroende på din situation kan du dessutom få utkomststöd för övriga grundutgifter. Om du ansöker om stöd för dessa utgifter ska du lämna in kvitton och fakturor som bilagor till din ansökan. Fakturorna ska ha förfallodatum i den månad som du söker stödet för. Om utgifterna är skäligen, beaktar KST dem i sin helhet.

Övriga grundutgifter är till exempel:

- Boendeutgifter, till exempel hyra, bolagsvederlag, uppvärmning, el, hemförsäkring, räntor på bostadslån
- Utgifter för offentlig hälsovård som inte ingår i grunddelen, till exempel klientavgift för besök inom ÅHS, receptbelagda läkemedel
- Utgifter för kommunal barnomsorg (*Kontrollera först med barnomsorgen i din hemkommun att du har rätt barnomsorgsavgift eller om avgiften kan nedsättas eller efterskänkas*)
- Utgifter för fritidshemsverksamhet för skolelever
- Vissa utgifter som en förälder har för att träffa sitt barn om de inte bor tillsammans (*fastställt umgängesavtal behöver inlämnas*)
- Utgifter för att kunna få en nödvändig identitetshandling, uppehållshandling eller resehandling
- Nödvändiga utgifter som hör till inflyttning i en bostad, till exempel flyttkostnader och garantihyra

Observera att boendekostnaderna beaktas enligt skäligen kostnader beroende på hushållets storlek, de skäligen boendekostnaderna fastställs i KST:s servicenivå för utkomststödet. Kontakta handläggarna för mer information om aktuella belopp.

Kompletterande utkomststöd kan beviljas bland annat för:

- Utgifter som grundläggande utkomststöd inte täcker
- Andra boendeutgifter än de som ingår i det grundläggande utkomststödet, t.ex. tillfälliga dubbla boendeutgifter på grund av mögel- eller fuktskada i bostaden
- Utgifter som orsakas av dina eller din familjs särskilda behov och omständigheter som ses som nödvändiga för att trygga försörjning och självständighet
- Särskilda situationer, till exempel för kostnader som orsakas av födseln av ett barn
- Begravningskostnader (om dödsboet eller änkan/änklingen ej har tillräckligt med tillgångar)

Ansökan om begravningsbidrag görs på separat blankett.

Förebyggande utkomststöd kan beviljas bland annat för:

- Att främja din eller din familjs sociala trygghet och möjligheter att klara sig på egen hand
- Att förebygga utslagning eller långvarigt beroende av utkomststöd
- Krissituationer
- Att trygga boende, till exempel vid vräkningsituationer
- Att lindra svårigheter till följd av överskuldssättning eller plötsligt försämrad ekonomisk situation

Förebyggande utkomststöd kan beviljas vid enstaka tillfällen enligt prövning av socialhandedare eller socialarbetare.

Förebyggande utkomststöd kan beviljas även om du inte är berättigad grundläggande utkomststöd.

Vilka inkomster påverkar utkomststödet?

I stort sett alla inkomster och tillgångar som du och din familj har påverkar hur mycket du kan få i grundläggande utkomststöd. Sociala förmåner räknas som inkomster (till exempel förmåner från FPA och AMS). Även privata insättningar räknas som inkomst. Du kan dock ha mindre inkomster/inbetalningar som ej påverkar utkomststödet. Som mindre inkomster räknas sammanlagt 50 euro för ensamstående och 100 euro för familjer/samboende per månad.

När KST fattar beslut om utkomststöd beaktas din inkomst efter att skatten dragits av. Det kallas nettointkomst. Det är bra att komma ihåg att även dina tillgångar inverkar på utkomststödet. Som tillgångar räknas till exempel pengar som du sparar på dina bankkonton, aktier, fonder eller annan egendom som du kan sälja, till exempel en fritidsbostad, tomt, skog, båt eller andra fordon.

Exempel på inkomster som inte beaktas:

- Moderskapsunderstöd och handikappförmåner
- Barnbidragets ensamförsörjartillägg (barnbidraget beaktas enligt 80 %)
- Prioriterad förvärvsinkomst (minst 20 % av förvärvsinkomsterna lämnas obeaktade, men högst 150 euro per månad/hushåll)
- Ringa förvärvsinkomster och understöd, t.ex. barnens sommar- och veckoslutslöner
- Regelbundna inkomster för barn under 18 år, till den del de är större än de utgifter som ska beaktas för barnets del
- Utgifter för arbetsresor och övriga av arbetet orsakade utgifter
- Ersättning för uppehälle och arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel
- Bank- och kreditkortskredit

Hur räknas stödbeloppet ut?

Du kan få grundläggande utkomststöd om de utgifter som godkänns är större än dina inkomster och tillgångar. Ansökan görs månadsvis. KST gör upp en beräkning av dina inkomster, tillgångar och utgifter som gäller aktuell månad. Grunddelen beaktas som utgift. Med hjälp av beräkningen ser man hur mycket du kan få i utkomststöd.

Stödbeloppet räknas ut så här: de utgifter som man kan få utkomststöd för dras av från inkomsterna och tillgångarna. Utkomststödet är skattefritt.

Exempel på hur utkomststödet räknas ut

Emil är en arbetsökande ensamförsörjare. Han har två barn som är 9 och 12 år gamla. Han ansöker om utkomststöd hos KST för januari eftersom hans pengar inte räcker till för alla utgifter. Emil har inte heller några tillgångar, såsom besparingar på ett bankkonto, aktier eller fonder, eller något som han kan sälja (till exempel flera fordon, fritidsbostad eller liknande).

Familjens inkomster januari

Arbetsmarknadsstöd och barnförhöjning	679,20 euro
Bostadsbidrag	508,70 euro
Barnbidrag	202,40 euro*
Underhållsstöd	345,18 euro
Inkomster totalt	1735,48 euro

* barnbidraget beaktas till 80 %, ensamförsörjartillägget beaktas ej som inkomst

Familjens utgifter i januari

Hyra	690,00 euro
Elektricitet (förfallodatum januari)	39,95 euro
Läkarbesök (ÅHS) (förfallodatum januari)	30,00 euro
Vanliga dagliga utgifter, dvs grunddelarna:	
Ensamförsörjare	536,64 euro
Första barnet (över 10 år)	375,65 euro
Andra barnet (under 10 år)	354,18 euro
Utgifter totalt	2026,42 euro

Utgifterna dras av från inkomsterna:

1735,48 euro – 2026,42 euro = – 290,94 euro.

Emils familj får 290,94 euro i grundläggande utkomststöd i januari.

Hur ansöker jag om utkomststöd?

Du kan ansöka om utkomststöd antingen via e-tjänsten på nätet eller genom att använda pappersblanketten.

E-tjänst

www.kst.ax/e-tjanster

Du hittar e-tjänsten under rubriken "Vuxensocialarbete/Ansökan om utkomststöd". Du måste logga in i e-tjänsten och för det behöver du bankkoder eller mobil-ID. Läs i ansökan vilka bilagor som du måste lägga till i din ansökan. Du kan skicka bilagorna i e-tjänsten.

Pappersblankett

Du kan också ansöka om utkomststöd på en pappersblankett. Du kan hämta blanketten i receptionen på KST (Nyfahlers, Skarpansvägen 30, Mariefhamn) eller skriva ut den på nätet.

Samtliga aktuella blanketter för utkomststödet hittar du här:

www.kst.ax/blanketter

Om du använder pappersblanketten kan du lämna in din ansökan i receptionen eller posta din ansökan. KST:s postadress är:

KST

Skarpansvägen 30

22100 Mariefhamn

Kom ihåg att fylla i din ansökan noggrant. Lämna också in alla de bilagor som behövs för ansökan.

Ansökningstid

Utkomststödet fastställs per månad. Ansökan anses ha inkommit i tid, om den kommer inom en vecka från att ansökningsmånaden upphört. Utkomststöd kan beviljas retroaktivt endast i undantagsfall och av särskilda skäl. En persons och en familjs rätt till retroaktivt utkomststöd ska alltid bedömas individuellt. En ansökan som inkommer försenad över en vecka efter ansökningsmånadens slut betraktas som en retroaktiv ansökan.

Komplettering av utkomststödsansökan

På begäran av KST

Om din ansökan inte innehåller all den information och bilagor som behövs tar behandlingen längre tid. Då får du ett meddelande per post om att din ansökan ej är komplett, samt information om vad du mer behöver lämna in till din ansökan och ett sista datum för inlämning. Om du inte kompletterar din ansökan med alla nödvändiga uppgifter inom utsatt tid, tas beslut utgående från de uppgifter som finns tillgängliga och din ansökan kan komma att avslås om ärendet inte kan utredas tillräckligt.

På ditt initiativ

När du har fått ett beslut kan du i efterhand komplettera din ansökan och lämna in övriga grundutgifter som uppkommit/förfaller till betalning under den tid som beslutet om utkomststöd är i kraft (till exempel en elfaktura). Förfallodagen på fakturan måste vara under den tid som beslutet gäller. Detta gäller förfallodagen på den ursprungliga fakturan, inte förfallodagen på en betalningspåminnelse. Du ska även meddela om det sker ändringar i inkomsterna under den period som beslutet är i kraft.

Hur kompletterar jag min ansökan?

Du kan komplettera din ansökan antingen via e-tjänsten på nätet eller genom att använda pappersblanketten.

E-tjänst

www.kst.ax/e-tjanster

Du hittar e-tjänsten under rubriken

”Vuxensocialarbete/Komplettering till inskickad ansökan om utkomststöd”.

Pappersblankett

Du kan också komplettera ansökan genom att fylla i en pappersblankett och bifoga dina handlingar. Du kan hämta blanketten i receptionen på KST (Nyfahlers, Skarpansvägen 30, Mariehamn) eller skriva ut den på nätet:

<https://www.kst.ax/blanketter/komplettering-utkomststodsansokan>

KST:s e-tjänst

här kan du:

- Ansöka om utkomststöd och skicka bilagor
- Komplettera din ansökan

Hur lång tid tar det att behandla en ansökan?

Om din ansökan innehåller all den information och bilagor som behövs handläggs ansökan utan dröjsmål och ett beslut fattas från KST inom 7 vardagar. Om din ansökan är bristfällig blir du ombedd att lämna in de bilagor som behövs för att KST ska kunna handlägga den. I sådana fall avgörs ansökan inom 7 vardagar efter att bilagorna har kommit in.

I brådskande fall ska du ringa vuxensocialarbetet och berätta om orsakerna till att ärendet brådskar. Brådskande fall är det till exempel fråga om vid krissituationer eller när det sker en sådan oväntad förändring i livssituationen som man inte har kunnat förbereda sig på. Om KST bedömer att din ansökan är brådskande fattar KST ett beslut redan samma dag eller nästa vardag. Om ärendet inte bedöms som brådskande handläggs det som en vanlig ansökan.

När betalas stödet ut?

När KST har behandlat din ansökan får du ett beslut per post. I beslutet står det hur mycket pengar du får och motiveringarna till beslutet. Du får ett beslut även om du inte kommer att få något utkomststöd. KST betalar ut utkomststödet till ditt bankkonto genast efter att beslutet fattas, men tidigast den första bankdagen i månaden. Det kan ta några bankdagar innan beloppet finns på ditt konto. Av särskilda skäl kan KST enligt överenskommelse med dig betala utkomststödet direkt till hyresvärderna, alternativt betala övriga grundutgifter så som elfaktura och hemförsäkring. I regel ska du dock alltid själv betala din hyra samt fakturor när du beviljats utkomststöd.

Betalningsförbindelse

En betalningsförbindelse kan beviljas i vissa fall efter utredning. Betalningsförbindelsen kan till exempel gälla receptbelagda mediciner från apotek, tandvård (ÅHS), garantihyra för hyresbostad eller glasögon. I ansökan kan du skriva att du behöver en betalningsförbindelse, samt för vad. Det kan du göra under punkt 7. "Övrig information som är viktig för utkomststödsansökan". Om du blivit beviljad en betalningsförbindelse får du den per post tillsammans med beslutet. Enligt överenskommelse kan betalningsförbindelsen hämtas i receptionen. På betalningsförbindelsen står det vad du kan betala med den samt vilken period den är giltig. Du överlämnar betalningsförbindelsen till inköpsstället som sedan bifogar den med fakturan som skickas till KST.

Meddela KST om din situation förändras

Om din situation förändras kan det påverka utkomststödet. Förändringen kan till exempel gälla hur du bor, dina inkomster, om du vistas utomlands, ditt arbete eller din familj. Kom ihåg att meddela förändringarna till KST. Det är ditt ansvar att KST har rätt information om dig. Då betalas utkomststödet ut till rätt belopp. Har utkomststöd utbetalats på grund av vilseledande eller felaktiga uppgifter kan KST återkräva stödet av dig.

Om KST:s beslut är felaktigt

Om du tycker att KST:s beslut är felaktigt kan du söka ändring i beslutet. Tillsammans med beslutet får du anvisningar om hur du söker ändring. Uppenbara skriv- eller räknefel kan även själv rättas av handläggaren. Om du upptäcker sådana fel eller har frågor om beslutet kan du kontakta KST.

Kontaktuppgifter vuxensocialarbete

Förmånshandläggare (vardagar 9-10)

Vuxensocialarbete

+358 18 532 850

Socialarbetare (vardagar 9-10)

Vuxensocialarbete

+358 18 532 846

+358 18 532 848

Socialhandledare (vardagar 9-10)

Vuxensocialarbete

+358 18 532 847

+358 18 532 849

Socialarbetare/integration (vardagar 9-10)

Vuxensocialarbete

+358 18 532 845

Ledande socialarbetare

Vuxensocialarbete

+358 18 532 844

Områdeschef

Vuxensocialarbete

+358 18 532 869

Dagjour vuxensocialarbete (vardagar kl. 8-16)

+358 18 532 880

E-post: namn.efternamn@kst.ax

Kontakta oss

KST ger rådgivning per telefon eller genom personligt möte.

Växeln når du på telefon **+358 18 532 800**, vardagar kl. 8–16.

Faxnummer +358 18 532 801

Receptionen på Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn, är öppen vardagar kl. 9.00–11.30 samt kl. 12.30–15.00.

Här kan du lämna handlingar, hämta blanketter och ställa frågor.

Postlåda i trapphuset 2A med ingång från baksidan av Nyfahlers.

Dörren till trapphuset är öppen enligt följande:

må-fre kl. 05.00 – 21.00

lör kl. 06.00 – 18.30

sön kl. 08.00 – 18.30

Rätt till personligt samtal

Som utkomststödsklient har du rätt till personligt samtal med en socialarbetare eller socialhandledare senast den sjunde vardagen efter att du begärt detta. Samtalet kan ske per telefon eller genom personligt besök.

Boka tid för besök hos socialhandledare eller socialarbetare. Du bokar tiden direkt med handläggaren, eller via receptionen tel. **+ 358 18 532 833**.

Telefontiden är klockan 9–10 för socialarbetare och socialhandledare. Vid akuta ärenden kan du ringa vuxensocialarbetets jourtelefon tel. **+ 358 18 532 880**, vardagar kl. 08–16.

Socialjouren kontaktas vid akuta socialvårdsärenden. Socialjouren nås utanför kontorstid genom att ringa **+ 358 18 12200**. Socialjouren är bemannad av en socialarbetare i beredskap varvid ärenden som kan hanteras av annan dygnet runt-verksamhet eller under kontorstid inte ska hanteras av socialjouren.

Våra samarbetspartners

Folkhälsans ekonomirådgivning

Styrmansgatan 10, 22 100 Mariehamn

Telefon: **+ 358 18 527 040**

Ekonomi och skuldrådgivning vid rättshjälpsbyrå

Torggatan 16 A, 22 100 Mariehamn, Åland

Telefon: **+358 295 661 803**

E-post: aland.es@om.fi

AMS

Telefon: **+358 18 25501**

Telefontid måndag-fredag kl. 10.00-11.00 samt 13.00-14.00.

E-post: info@ams.ax

E-post: studiestod@ams.ax

www.ams.ax

FPA

Nygatan 7A, 22 100 Mariehamn

www.fpa.fi